Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

9 юни 2022 година*

„Преюдициално запитване — Митнически съюз — Митнически кодекс на Общността — Регламент (ЕИО) № 2913/92 — Член 29 — Определяне на митническата стойност — Договорна стойност — Член 29, параграф 1, буква г) — Понятие за свързани лица — Член 31 — Вземане предвид на информация от национална база данни за целите на определянето на митническата стойност — Регламент (ЕИО) № 2454/93 — Член 143, параграф 1, букви б), д) и е) — Положения, при които се счита, че лицата са свързани — Член 181а — Съмнения, основани на истинността на декларираната цена“

По дело C-599/20

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Върховен административен съд на Литва) с акт от 3 ноември 2020 г., постъпил в Съда на 13 ноември 2020 г., в рамките на производство по дело

„Baltic Master“ UAB

срещу

Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos,

при участието на:

Vilniaus teritorinė muitinė,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: A. Prechal, председател на състава, J. Passer, F. Biltgen, N. Wahl (докладчик) и M. L. Arastey Sahún, съдии,

генерален адвокат: N. Emiliou,

секретар: M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 17 ноември 2021 г.,

* Език на производството: литовски.

като има предвид становищата, представени:

– за „Baltic Master“ UAB, от D. Aukštuolytė, advokatė,

– за литовското правителство, от K. Dieninis, S. Grigonis и V. Kazlauskaitė-Švenčionienė,

– за чешкото правителство, от O. Serdula, M. Smolek и J. Vláčil,

– за естонското правителство, от N. Grünberg,

– за испанското правителство, от J. Rodríguez de la Rúa Puig,

– за френското правителство, от G. Bain, A.-L. Desjonquères, D. Dubois и C. Mosser,

– за нидерландското правителство, от M. K. Bulterman и A. Hanje,

– за Европейската комисия, от F. Clotuche-Duvieusart и J. Jokubauskaitė,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 20 януари 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Настоящото преюдициално запитване се отнася до тълкуването на член 29, параграф 1, буква г) и на член 31, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, 1992 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58), изменен с Регламент (ЕО) № 82/97 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г. (ОВ L 17, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 9, стр. 250) (наричан по-нататък „Митническият кодекс на Общността“), както и на член 143, букви б), д) и е) от Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент № 2913/92 (ОВ L 253, 1993 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 7, стр. 3), изменен с Регламент (ЕО) № 46/1999 на Комисията от 8 януари 1999 година (ОВ L 10, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 11, стр. 49) (наричан по-нататък „Регламентът за прилагане“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между „Baltic Master“ UAB и Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (отдел „Митници“ към Министерството на финансите на Република Литва) относно определянето на митническата стойност на някои внасяни стоки.

Правна уредба

Митнически кодекс на Общността

3 Член 29, параграфи 1 и 2 от Митническия кодекс на Общността предвижда:

„1. Митническата стойност на внасяни стоки е договорната им стойност, а именно, платената действително или подлежаща на плащане цена на стоките при продажбата им за износ с местоназначение в митническата територия на Общността, коригирана, при необходимост, в съответствие с разпоредбите на членове 32 и 33, при условие че:

[…]

г) купувачът и продавачът не са свързани лица или когато са свързани лица — договорната стойност е приемлива за митнически цели съгласно параграф 2.

2. а) Когато за целите на параграф 1 се определя дали договорната стойност е приемлива, фактът, че купувачът и продавачът са свързани лица не е достатъчно основание да се счита, че договорната стойност е неприемлива. Когато е необходимо, в тези случаи се проучват обстоятелствата, свързани с продажбата, и при условие че връзката не е повлияла върху цената, договорната стойност се приема. Когато въз основа на предоставената от декларатора или получена чрез други източници информация митническите органи имат основание да считат, че връзката е повлияла върху цената, те съобщават своите основания на декларатора, като му предоставят възможност за отговор. При поискване от страна на декларатора тези основания се съобщават в писмена форма.

б) При продажба между свързани лица договорната стойност се приема, а стоките се остойностяват съгласно параграф 1, когато декларторът докаже, че тази стойност се доближава до голяма степен до една от следните стойности, определени в същия или приблизително същия момент:
   i) договорната стойност при продажби между купувачи и продавачи, които не са свързани лица по никакъв начин, на идентични или сходни стоки за износ в Общността;
   ii) митническата стойност на идентични или сходни стоки, определена съгласно член 30, параграф 2, буква в);
   iii) митническата стойност на идентични или сходни стоки, определена съгласно член 30, параграф 2, буква г).

   При прилагане на горепосочените критерии се отчитат разликите между търговските равнища, количествата, елементите, изброени в член 32 и разходите, направени от продавача при продажби, при които той и купувачът не са свързани лица, и които не се правят от продавача при продажби, при които той и купувачът са свързани лица.

в) Определените в буква б) критерии се прилагат само по изрично искане на декларатора и служат за сравнение. Въз основа на посочената буква не могат да се установяват стойности за заместване“.

4 В член 30 от този кодекс се предвижда следното:

„1. Когато митническата стойност не може да се определи съгласно член 29, се прилагат последователно букви а), б), в) и г) от параграф 2, докато се стигне до първата от тези букви, по която въпросната стойност може да се определи. Изключение от посочения ред се допуска, ако декларантът изяви желание букви в) и г) да бъдат разменени по ред на прилагане. Само когато тази митническа стойност не може да бъде определена чрез прилагане на дадена буква, може да се приложи непосредствено следващата буква от реда, установен съгласно този параграф.

2. Митническа стойност, определена в резултат на прилагане на този член, е:

а) договорната стойност на идентични стоки, продадени с цел износ с местоназначение в Общността и изнесени в същия момент или приблизително в същия момент, както и стоките, подлежащи на остойностяване;

б) договорната стойност на сходни стоки, продадени с цел износ с местоназначение в Общността и изнесени в същия момент или приблизително в същия момент, както и стоките, подлежащи на остойностяване;

в) стойността, основаваща се на единичната цена, по която се продава в Общността най-голямото сборно количество от внасяните стоки или от вносни идентични или сходни стоки на лица, които не са свързани с продавачите;

г) изчислената стойност, която се състои от сбора на:

– разходите или стойността на материалите и на производствените или други операции, използвани при производството на внасяните стоки,

– сумата от печалбата и общите разходи, равна на тази, която обикновено се калкулира при продажбите на стоки от същото естество или вид като стоките, подлежащи на остойностяване, които са произведени от производители в страната на износа за износ с местоназначение в Общността,

– разходите или стойността на елементите, посочени в член 32, параграф 1, буква д).

3. Допълнителните условия и правилата за прилагане на параграф 2 се определят в съответствие с в процедурата на комитета“.

5 Член 31 от посочения кодекс предвижда:

„1. Когато митническата стойност на внасяните стоки не може да се определи по силата членове 29 или 30, тя се определя въз основа на наличните данни в Общността и чрез разумни способи, съответстващи на общите принципи и разпоредби на:

– Споразумението за прилагане на член VII от Общото споразумение по митата и търговията от 1994 г.,

– Член VII от Общото споразумение по митата и търговията от 1994 г.

и

– разпоредбите на тази глава

2. Митническата стойност, определена чрез прилагане на параграф 1, не се основава на:

а) продажната цена в Общността на стоки, произведени в Общността;

б) система, предвиждаща приемането за митнически цели на по-високата от две възможни стойности;

в) цената на стоки на вътрешния пазар на страната на износа;

г) производствени разходи, различни от изчислените стойности, които са били определени за идентични или сходни стоки в съответствие с член 30, параграф 2, буква г);

е) цени за износ в страна, която не е част от митническата територия на Общността;

ж) минимални митнически стойности; или

или

ж) субективно определени или фиктивни стойности“.

Регламентът за прилагане

6 Член 142, параграф 1, буква г) от Регламента за прилагане предвижда:

„За целите на настоящия дял:

[…]

г) „подобни стоки“ означава стоки, произведени в същата страна, които, въпреки че не са еднакви във всяко отношение, имат подобни характеристики и подобни съставни материали, което им дава възможност да изпълняват същите функции и да бъдат взаимнозаменими в търговско отношение; качеството на стоките, репутацията им и съществуването на запазена марка са измежду факторите, които определят дали стоките са подобни“

7 Член 143, параграф 1, букви б), д) и е) от посочения регламент предвижда:

„С оглед прилагането на разпоредбите от дял II, глава 3 от Кодекса и разпоредбите на настоящия дял, за свързани лица се считат само [ако]:

[…]

б) са юридически признати търговски партньори;

[…]

д) единият от тях пряко или косвено контролира другия.

е) двамата са пряко или косвено контролирани от трето лице“.

8 Член 181а от посочения регламент предвижда:

„1. Не се налага митническите органи да определят митническата стойност на внесените стоки въз основа на метода за оценяване на сделката, когато съобразно определената в параграф 2 процедура не са получили задоволителна информация или се съмняват основателно, че декларираните стойности представляват цялата платена или платима сума по реда на член 29 от Кодекса.

2. Когато митническите органи имат съмненията, описани в параграф 1, те могат да изискат допълнителна информация съобразно член 178, параграф 4. Когато съмненията продължават, митническите органи са длъжни, преди да вземат окончателно решение, да известят заинтересованото лице, в писмен вид, ако то желае, относно основанията за съмненията си, както и да му предоставят възможност за отговор. Окончателното решение и основанията за вземането му се съобщават в писмен вид на въпросното лице“.

9 Приложение 23 към Регламента за прилагане, озаглавено „Тълкувателни бележки относно митническата стойност“, съдържа по-специално тълкувателните бележки относно член 29, параграфи 2 и 3, както и относно член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността и член 143, параграф 1, буква д) от този регламент:

Член 29, параграф 2	1. Параграф 2, букви а) и б) описват различни начини за установяване приемливостта на стойност от сделката. 2. Параграф 2, буква а) предвижда, че когато купувачът и продавачът са свързани лица, обстоятелствата около продажбата трябва да бъдат проверени и стойността от сделката трябва да бъде приета като митническа стойност, при условие връзката да не е повлияла на цената. Намерението не е да се прави проверка на обстоятелствата във всички случаи, при които продавачът и купувачът са свързани. Такава проверка ще бъде необходима само когато има съмнения за приемливостта на цената. Ако митническите органи нямат съмнения относно приемливостта на цената, тя трябва да бъде приета без от декларатора да се изисква допълнителна информация. Например, митническите органи може да са проверявали връзката на по-ранен етап или пък те могат вече да разполагат с подробна информация относно купувача и продавача и могат вече да са се уверили от въпросната проверка или информация, че връзката между тях не е повлияла на цената. 3. Когато митническите органи не са в състояние да приемат стойността от сделката без допълнителна проверка, те трябва да дадат на декларатора възможност да представи допълнителна подробна информация, за да могат те да проверят обстоятелствата по продажбата и в този контекст, митническите органи трябва да имат готовност да проверят съответните аспекти на сделката, в т.ч. начинът, по който купувачът и продавачът организират търговските си взаимоотношения и начина, по който се е стигнало до въпросната цена, за да се определи дали връзката между тях не е повлияла на цената. Ако може да бъде доказано, че купувачът и продавачът, макар и да са свързани по смисъла на член 143 от настоящия регламент, купуват от и продават помежду си както ако не биха били свързани, това би доказало, че цената не е била повлияна от връзката между тях. Например, ако цената би била установена по начин, съответстващ на обичайната ценова практика във въпросния бранш или по начина, по който продавачът определя цените при продажба на купувачи, които не са свързани с него, това би доказало, че цената не е била повлияна от връзката. Следващ пример - когато е показано, че цената е достатъчна, за да осигури възвръщаемост на всички разходи плюс печалба, която е представителна за фирмата, в представителен период от време (например година) в продажби на стоки от същия клас или вид, се приема, че не е имало въздействие върху цената. 4. Параграф 2, буква б) предвижда възможност за декларатора да докаже, че стойността от сделката плътно се доближава до „проверочна“ стойност, възприета преди това от митническите органи и поради това е приемлива съгласно разпоредбите на член 29. Когато бъдат изпълнени изискванията на проверката съгласно параграф 2, буква б), не е необходимо да се проучва въпроса за влиянието съгласно параграф 2, буква а). Ако митническите органи вече разполагат с достатъчно убедителна информация, така че да не се налагат допълнителни задълбочени проучвания, че една от проверките, предвидени в параграф 2, буква б) е била изпълнена, за тях няма да бъде необходимо да изискват от декларатора да докаже, че проверката може да бъде изпълнена.
Член 29, параграф 2, буква б)	При решението дали една стойност „плътно се доближава“ до друга стойност, под внимание трябва да бъдат взети редица фактори. Тези фактори включват естеството на внасяните стоки, естеството на бланка като такъв, сезона, през който стоките се внасят и дали разликата в стойностите има търговско значение. Тъй като тези фактори може да са различни във всеки отделен случай, не е възможно винаги да се прилага единен стандарт, като например фиксиран процент. Например, една малка разлика в стойността в случай, в който става дума за един вид стоки, може да бъде неприемлива докато голяма разлика при друг вид стоки може да бъде приемлива при определяне дали стойността от сделката с друг вид стоки може да бъде приемлива при определянето дали стойността от сделката плътно се доближава до „проверочните“ стойности, описани в член 29, параграф 2, буква б).
[…]	[…]

Член 31, параграф 1	1. Митническата стойност, определена съгласно разпоредбите на член 31, параграф 1, трябва в максимално възможната степен да се [основава] на по-рано определяни митнически стойности. 2. Методите за остойностяване, които ще се използват съгласно член 31, параграф 1, трябва да са описаните в членове 29 и 30, параграф 2, обаче [разумната] гъвкавост при прилагането им би трябвало да бъде в съответствие с член 31, параграф 2. 3. Следват няколко примера относно разумна гъвкавост: […] б) подобни стоки — изискването подобни стоки да бъдат изнасяни по или около същото време, както и остойностяваните стоки, може да се тълкува гъвкаво; основа за митническото [остойностяване] могат да бъдат подобни вносни стоки, произведени в държава, различна от […] държавата на износ на остойностяваните стоки; биха могли да се използват митническите стойности на подобни стоки, които вече са били определени съгласно разпоредбите на член 30, параграф 2, букви в) и г); […]
[…]	[…]
Член 143, параграф 1, буква д)	Смята се, че едно лице контролира друго, когато първото има правна или оперативна способност да упражнява ограничение върху или да насочва действията на второто.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

10 Между 2009 г. и 2012 г. Baltic Master внася в Литва различни количества стоки с произход от Малайзия, които е закупило от дружеството Gus Group (наричано по-нататък „продавачът“). В митническите декларации тези стоки са представени като „части за климатични машини и апарати“. В тези декларации се посочва само един код по ТАРИК, заедно с общото тегло на тези стоки в килограми. В посочените декларации Baltic Master посочва като митническа стойност договорната стойност на посочените стоки, т.е. цената, посочена във фактурите за закупуването им.

11 След проверка на този внос от страна на Vilniaus teritorinė muitinė (Регионален митнически орган на Вилнюс, Литва) последният изготвя доклад, в който обяснява, че е отказал да вземе предвид договорната стойност, посочена в 23 декларации за внос, тъй като поради естеството на търговските отношения, които Baltic Master поддържа с продавача, тези предприятия трябва да се считат за свързани лица по смисъла на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс на Общността и е невъзможно митническата стойност на разглежданите стоки да се определи въз основа на членове 29 и 30 от този кодекс. В този доклад посоченият орган определя митническа стойност в съответствие с член 31 от разглеждания кодекс, като се основава на данните, съдържащи се в информационната система за определяне на стойността на стоките за митнически цели на националните митнически органи.

12 Baltic Master оспорва този доклад пред отдел „Митници“ към Министерството на финансите на Република Литва, който го потвърждава с решение от 31 март 2014 г.

13 Жалбоподателят в главното производство обжалва това решение пред Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos vyriausybės (Комисия по данъчни спорове към правителството на Република Литва). На 2 юли 2014 г. последната потвърждава посоченото решение, но освобождава Baltic Master от плащането на лихви за забава.

14 Впоследствие Baltic Master подава жалба пред Vilniaus apygardos administracinis teismas (Окръжен административен съд Вилнюс, Литва), в рамките на която иска да бъде отправени преюдициално запитване до Съда относно тълкуването на членове 29, 30 и 31 от

Митническия кодекс на Общността, както и на член 143 от Регламента за прилагане. С решение от 5 януари 2015 г. посоченият съд отхвърля жалбата, като приема, че не се налага никакво тълкуване на правото на Съюза.

15 Запитващата юрисдикция Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Върховен административен съд на Литва), която е сезирана с жалба срещу това съдебно решение, го потвърждава с решение от 22 март 2016 г.

16 След постановяването на решение на ЕСПЧ от 16 април 2019 г., Baltic Master LTD с/у Литва (CE:ECHR:2019:0416JUD005509216), с което тази юрисдикция, сезирана с жалба от Baltic Master срещу Република Литва, установява нарушение на член 6, параграф 1 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., поради непълнота на мотивите, обосноваващи отказа на литовските юрисдикции да сезират Съда с преюдициално запитване, запитващата юрисдикция уважава искането на Baltic Mastere за възобновяване на производството.

17 Според последната юрисдикция преписката, с която тя разполага, не съдържа никакъв документ, удостоверяващ наличието на връзка между продавача и Baltic Master по смисъла на член 143, параграф 1 от Регламента за прилагане. Всъщност нямало налична информация, която да позволява да се приеме, че от юридическа гледна точка тези предприятия имат качеството на търговски партньори по смисъла на член 143, параграф 1, буква б) от този регламент или че съществува отношение на пряк или косвен контрол по смисъла на член 143, параграф 1, букви д) и е).

18 Запитващата юрисдикция обаче отбелязва, че е установено, първо, че продавачът и Baltic Master са обвързани от дълготрайни търговски отношения; второ, че стоките са доставени при липса на договор за продажба, в който се уточняват условията за доставка, плащане, връщане на стоките и други характерни за този вид сделки условия; трето, че стоките са доставени, без да е извършено каквото и да било авансово плащане и въпреки факта, че Baltic Master все още дължи значителни суми на продавача за предишни доставки; четвърто, че въпреки значителния размер на съответните операции не е учредено или предвидено никакво обезпечение или мярка за минимизиране на риска; пето, че няма никакво доказателство, което да позволи да се приеме, че продавачът е следял за правилното изпълнение на дължимите плащания и на другите задължения; и накрая, шесто, че са установени случаи, в които служители на Baltic Master са получили пълномощно от името на продавача и са използвали печата на последния.

19 Изброените в предходната точка обстоятелства позволявали да се предположи наличието на особено тясна връзка между Baltic Master и продавача, поради която разглежданите сделки били осъществени при условия, нехарактерни за обикновената търговска практика, като не са налице обективни обстоятелства, които да обосноват икономическата логика на тези сделки. Подобни действия съответстват на срещаните в случаи, в които едната от страните контролира другата или когато двете страни са контролирани от трето лице.

20 Поради това запитващата юрисдикция счита, че посочените фактически обстоятелства могат да попадат в приложното поле на фактическия контрол и че страните по сделката биха могли да се считат за свързани лица по силата на член 143, параграф 1, буква д) или е) от Регламента за прилагане. Тази юрисдикция добавя, че въз основа на същите обстоятелства Регионалният митнически орган на Вилнюс приема Baltic Master и продавачът за свързани лица в съответствие с член 143, параграф 1, буква б) от този

регламент, т.е. за лица, които имат качеството на търговски партньори, но поставя въпроса за основателността на подобна квалификация с оглед на текста на последната посочена разпоредба, която се отнася до лицата, които формално имат такова качество.

21 Освен това посочената юрисдикция иска да установи дали в случай като разглеждания в главното производство е възможно да се прибегне до метода за определяне на митническата стойност, предвиден в член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността, когато за тази цел митническите органи използват информация, съдържаща се в национална база данни, отнасяща се само до един случай на внос на стоки, които, макар да спадат към същия код по ТАРИК и да имат същия произход, не биха могли да се считат за подобни по смисъла на член 142, параграф 1, буква г) от Регламента за прилагане.

22 При това положение Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Върховен административен съд на Литва) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 29, параграф 1, буква г) от [Митническия кодекс на Общността] и член 143, параграф 1, букви б), д) и е) от [Регламента за прилагане] да се тълкуват в смисъл, че купувачът и продавачът се смятат за свързани лица в случаи като разглеждания, когато при липса на документи (официални данни), доказващи търговско партньорство или контрол, въз основа на обективни доказателства обстоятелствата във връзка със сключването на сделки са характерни не за извършване на икономически дейности при нормални условия, а по-скоро за случаи, в които[, първо,] са налице особено тесни търговски отношения, основани на висока степен на взаимно доверие между страните по сделката; или[, второ,] една от страните по сделката контролира другата страна или и двете страни по сделката се контролират от трета страна?

2) Трябва ли член 31, параграф 1 от [Митническия кодекс на Общността] да се тълкува в смисъл, че не допуска определянето на митническата стойност въз основа на информацията, съдържаща се в национална база данни относно една-единствена митническа стойност на стоки с един и същ произход, които са класирани в [един и същи код] по ТАРИК, макар и да не са подобни по смисъла на член 142, параграф 1, буква г) от [Регламента за прилагане]?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

23 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс на Общността и член 143, параграф 1, букви б), д) и е) от Регламента за прилагане трябва да се тълкуват в смисъл, че купувачът и продавачът трябва да се считат за свързани в случай, при който не съществува документ, позволяващ да се установи такава връзка, но при който условията за сключване на разглежданите сделки, удостоверени с обективни данни, могат да се считат за сочещи съществуването на фактически контрол.

24 Преди всичко останало трябва да се припомни, че правото на Съюза относно митническото остойностяване цели да установи справедлива, еднообразна и обективна система, която изключва използването на субективно определени или фиктивни митнически стойности. Затова митническата стойност трябва да отразява реалната икономическа стойност на внесената стока и да отчита всички елементи на тази стока, които имат икономическа стойност (решение от 20 юни 2019 г., Oribalt Rīga, C-1/18, EU:C:2019:519, т. 22 и цитираната съдебна практика).

25 По-специално съгласно член 29 от Митническия кодекс на Общността митническата стойност на внасяните стоки е договорната им стойност, т.е. действително платената или подлежаща на плащане цена на стоките при продажбата им за износ с местоназначение в митническата територия на Европейския съюз, евентуално коригирана в съответствие с член 32 от този кодекс (вж. в този смисъл решение от 19 ноември 2020 г., 5th AVENUE Products Trading, C-775/19, EU:C:2020:948, т. 23 и цитираната съдебна практика).

26 Както Съдът вече е посочил, митническата стойност трябва приоритетно да се определи съгласно т.нар. метод „на договорната стойност“ на внасяните стоки. Предполага се, че този метод за определяне на митническата стойност е най-подходящ и най-често използван (решение от 19 ноември 2020 г., 5th AVENUE Products Trading, C-775/19, EU:C:2020:948, т. 24 и цитираната съдебна практика).

27 Следователно действително платената или подлежаща на плащане цена на стоките по общо правило е основата за изчисляване на митническата стойност, дори тази цена да е параметър, който евентуално трябва да бъде предмет на корекции, когато тази операция е необходима, за да се избегне определянето на произволна или фиктивна митническа стойност (решение от 20 юни 2019 г., Oribalt Rīga, C-1/18, EU:C:2019:519, т. 23 и цитираната съдебна практика).

28 При това положение член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс на Общността позволява да се изключи договорната стойност на внасяните стоки, когато са изпълнени две кумулативни условия, а именно, от една страна, купувачът и продавачът да са свързани по смисъла на посочения кодекс и от друга страна, договорната стойност да не е приемлива за целите на определяне на митническата стойност.

29 Съгласно член 143, параграф 1 от Регламента за прилагане лицата могат да се считат за свързани само ако попадат в някое от изчерпателно изброените в тази разпоредба положения. Така съгласно член 143, параграф 1, буква б) за свързани лица се считат лицата, които са юридически признати търговски партньори. По силата на член 143, параграф 1, букви д) и е) същото важи и когато едно лице пряко или косвено контролира другото или когато и двете лица са пряко или непряко контролирани от трето лице.

30 На първо място, не може да се приеме доводът, развит по същество от държавите членки и от Европейската комисия в съответните им писмени становища, съгласно който следва да се направи отклонение от буквалния текст на член 143, параграф 1 от Регламента за прилагане, тъй като стриктното тълкуване на тази разпоредба би могло да накърни полезното действие на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс на Общността и да засегне способността на митническите органи да отхвърлят дадена договорна стойност.

31 Всъщност следва да се отбележи, от една страна, че този довод не само че не отчита изчерпателния характер на хипотезите, изброени в член 143, параграф 1 от Регламента за прилагане, но и целта, преследвана с тази разпоредба и с член 29 от Митническия кодекс на Общността. Както следва от съдебната практика, припомнена в точки 24—26 от настоящото решение, методът на договорната стойност на внесените стоки е методът, който трябва да се прилага с предимство при определяне на митническата им стойност. Следователно разпоредбите, които позволяват да се направи отклонение от този принцип, в качеството им на дерогации от него, трябва да се тълкуват стриктно.

32 От друга страна, не може да се твърди, че поради стриктно тълкуване на член 143, параграф 1 от Регламента за прилагане съществува опасност да бъде засегната способността на митническите органи да отхвърлят договорна стойност, която не е адекватна.

33 Най-напред, съгласно самия текст на член 143, параграф 1 от Регламента за прилагане последният предвижда поредица от положения, при които митническите органи могат да приемат, че продавачът и купувачът са свързани, и в които следователно евентуално могат да се отклонят от договорната стойност по член 29, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността.

34 По-нататък, както подчертава Комисията в съдебното заседание, член 181a от Регламента за прилагане, въведен вследствие на изменението на този регламент с Регламент (ЕО) № 3254/94 на Комисията от 19 декември 1994 година за изменение на Регламент № 2454/93 (ОВ L 346, 1994 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 6, стр. 233), позволява на митническите органи да се отклонят от договорната стойност при определяне на митническата стойност, когато считат, че декларираната стойност на внесените стоки не отразява действителната им стойност, и то независимо от наличието на връзка между Baltic Master и продавача (вж. в този смисъл решения от 28 февруари 2008 г., Carboni e derivati, C-263/06, EU:C:2008:128, т. 52 и от 16 юни 2016 г., EURO 2004. Hungary, C-291/15, EU:C:2016:455, т. 31).

35 На второ място, що се отнася до връзката между лица поради качеството им на търговски партньори, посочена в член 143, параграф 1, буква б) от Регламента за прилагане, следва да се подчертае, че самият текст на тази разпоредба изключва всяко фактическо съдружие.

36 Както подчертава генералният адвокат в точки 42 и 43 от заключението си, тъй като тази разпоредба се отнася до лицата, които „са юридически признати търговски партньори“, за да се установи наличието на връзка, е необходимо да се докаже, че условията, предвидени в националните разпоредби относно търговското партньорство, са изпълнени, като по този начин се изключва всяко съдружие, което не е законово установено.

37 На трето място, що се отнася до лицата, за които се счита, че са свързани съгласно член 143, параграф 1, букви д) и е) от Регламента за прилагане, когато едното от тях контролира пряко или непряко другото, или когато и двете са пряко или непряко контролирани от трето лице, е важно, както се потвърждава от тълкувателната бележка относно митническата стойност във връзка с този член 143, параграф 1, буква д), съдържаща се в приложение 23 към този регламент, да се прави разграничение между законоустановения контрол, от една страна, и фактическия контрол, от друга.

38 От една страна, що се отнася до наличието на законоустановен контрол, от данните, посочени в точка 18 от настоящото решение, е видно, че нито един документ не позволява да се приеме, че съществуват отношения на законоустановен контрол, пряк или непряк, както е посочено в член 143, параграф 1, букви д) и е). Ето защо изглежда, че в рамките на спора по главното производство трябва да се изключи съществуването на законоустановен контрол, което обстоятелство запитващата юрисдикция следва да провери.

39 От друга страна, що се отнася до наличието на фактически контрол, от тълкувателната бележка, посочена в точка 37 от настоящото решение, следва, че се счита, че едно лице контролира друго, когато е в състояние да упражнява ограничение върху него или да насочва действията му (вж. в този смисъл решение от 9 юли 2020 г., Директор на Териториална дирекция Югозападна — Агенция „Митници“, C-76/19, EU:C:2020:543, т. 67).

40 Посочените в точка 18 от настоящото решение фактически обстоятелства обаче видимо свидетелстват за наличието на тесни отношения на доверие между продавача и Baltic Master, но те, изглежда, не позволяват да се направи извод за наличието на такова правомощие за ограничаване или насочване, което обаче запитващата юрисдикция следва да потвърди.

41 Ако в резултат на тези проверки запитващата юрисдикция стигне до извода, че в случая купувачът и продавачът не са свързани лица по смисъла на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс на Общността, от това би следвало, че митническата стойност на внасяните стоки по принцип трябва да се определи въз основа на договорната им стойност, а не въз основа на друг метод за оценка като посочения в член 31, параграф 1 от разглеждания кодекс.

42 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс на Общността и член 143, параграф 1, букви б), д) и е) от Регламента за прилагане трябва да се тълкуват в смисъл, че:

– не може да се счита, че купувачът и продавачът са юридически признати търговски партньори или че са свързани лица поради наличието на отношения на пряк или косвен законоустановен контрол, когато не съществува никакъв документ, позволяващ да се установят подобни отношения,

– може да се приеме, че купувачът и продавачът са свързани лица поради наличието на отношения на пряк или косвен фактически контрол, когато има основания да се счита, че условията за сключване на разглежданите сделки, подкрепени с обективни данни, сочат не само че между този купувач и продавача съществува тясна връзка на доверие, но и че единият от тях е в състояние да ограничава или да насочва другия или че трето лице може да има такава власт върху тях.

По втория въпрос

43 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска, когато митническата стойност на внесена стока не е могла да бъде определена в съответствие с членове 29 и 30 от този кодекс, тя да се определя въз основа на

информацията, съдържаща се в национална база данни относно митническата стойност само на стоки с един и същ произход, които, макар да не са „подобни“ по смисъла на член 142, параграф 1, буква г) от Регламента за прилагане, попадат по същия код по ТАРИК.

44 Като начало следва да се отбележи, че както следва от точка 41 от настоящото решение, този втори въпрос се поставя само ако след проверките, които трябва да извърши с оглед на отговора на първия въпрос, запитващата юрисдикция следва да направи извод, че митническите органи правилно са се отклонили от договорната стойност, за да определят митническата стойност на съответните стоки, при положение че в случая купувачът и продавачът не са свързани лица по смисъла на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс на Общността и договорната стойност не е допустима за митнически цели по силата на член 29, параграф 2 от посочения кодекс. Всъщност, ако запитващата юрисдикция стигне до противоположния извод, че митническата стойност на посочените стоки трябва да се определи въз основа на договорната им стойност по силата на член 29 от Митническия кодекс на Общността, тази митническа стойност не би могла да се определи на основание член 31, параграф 1 от този кодекс, което би лишило от предмет втория въпрос, свързан с тълкуването на последната посочена разпоредба.

45 В този контекст трябва да се напомни, че както от текста на членове 29—31 от Митническия кодекс на Общността, така и от реда, съгласно който критериите за определяне на митническата стойност трябва да се прилагат по силата на тези членове, следва, че тези разпоредби са в отношение на субсидиарност помежду си. Всъщност само когато митническата стойност не може да бъде определена чрез прилагането на дадена разпоредба, следва да се приложи разпоредбата, която непосредствено я следва в установената поредност (решение от 16 юни 2016 г., EURO 2004. Hungary, C-291/15, EU:C:2016:455, т. 29).

46 Що се отнася по-специално до член 30, параграф 2 от Митническия кодекс на Общността, от преписката, с която разполага Съдът, следва, че компетентните митнически органи не са могли да използват предвидените в тази разпоредба методи за определяне на митническата стойност, при положение че Baltic Master е решило да представи внесените стоки по сбит начин в митническите декларации, като само се е ограничило до това да посочи кода им по ТАРИК и общата им маса, което обаче запитващата юрисдикция следва да провери. В това отношение посочената юрисдикция следва да вземе предвид сведенията, евентуално предоставени от Baltic Master на тези органи за целите на прилагането или на член 29, параграф 2 от Митническия кодекс на Общността, разглеждан в светлината на тълкувателната бележка относно митническата стойност във връзка с член 29, параграф 2, съдържаща се в приложение 23 към Регламента за прилагане, или на член 181а от този регламент.

47 По-нататък следва да се подчертае, че съгласно текста на член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността, когато митническата стойност на внасяните стоки не може да се определи чрез прилагане на членове 29 и 30 от този кодекс, тя се определя въз основа на наличните данни в Съюза, чрез разумни способи, съответстващи на общите принципи и разпоредби на международните споразумения, както и на разпоредбите на глава 3 от посочения кодекс.

48 Накрая, в точка 1 от тълкувателната бележка относно митническата стойност по член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността, съдържаща се в приложение 23 към Регламента за прилагане, най-напред се уточнява, че митническите стойности, определени

чрез прилагане на тази разпоредба, трябва в максимално възможна степен да се основава на по-рано определяни митнически стойности. По-нататък в точка 2 от тази бележка се подчертава, че методите за остойностяване, които трябва да се използват по силата на посочената разпоредба, трябва да бъдат описаните в членове 29—30, параграф 2 от Кодекса, но че разумната гъвкавост при прилагането на тези методи е в съответствие с целите и разпоредбите на член 31 от посочения кодекс.

49 От предоставената от запитващата юрисдикция информация е видно, от една страна, че Baltic Master е описало разглежданите стоки в митническите си декларации като „части за климатични машини и апарати“, като ги е класирало под един-единствен код по ТАРИК и е посочило общата маса на тези стоки в килограми. От друга страна, съгласно тази информация въпросният митнически орган се е отклонил от декларираната от Baltic Master договорна стойност и е определил митническата стойност на посочените стоки съгласно член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността, като е използвал данни, които се съдържат в национална база данни относно стоки, внесени от друг вносител през 2010 г., т.е. през годината, следваща тази на първия разглеждан в главното производство внос, деклариран под същия код по ТАРИК и с произход от същия производител.

50 В конкретния случай използваният код по ТАРИК обединява съвкупност от части за климатични машини, като пластмасови плоскости за машини с двигател, метални пръстени, тръби, трансферни кабели, прекъсвачи, преобразуватели на налягане, устройства за пренос в основите на сгради и електронни вериги.

51 Така запитващата юрисдикция иска да установи дали предвид разнородността на частите, включени в този код по ТАРИК, и липсата на подробно описание на внесените стоки определянето на митническата им стойност в приложение на член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността въз основа на договорната стойност на сходни стоки е възможно в рамките на спора, с който е сезирана, докато понятието „подобни стоки“, дефинирано в член 142, параграф 1, буква г) от Регламента за прилагане, предполага хомогенност на внасяните стоки, което е трудно съвместимо с разнообразието на стоките, класирани под посочения код по ТАРИК.

52 В това отношение следва да се подчертае, че дефиницията на това понятие в член 142, параграф 1, буква г) се отнася до определянето на митническата стойност по член 30, параграф 2, буква б) от Митническия кодекс на Общността. Макар от точка 2 от тълкувателната бележка, посочена в точка 48 от настоящото решение, да следва, че методите за остойностяване, които трябва да се използват по силата на член 31 от този кодекс, трябва да бъдат описаните в членове 29—30, параграф 2 от същия кодекс, в същата точка от посочената бележка се уточнява, че тези методи трябва да се прилагат с разумна гъвкавост по-специално що се отнася до преценката на понятието „подобни стоки“.

53 В случая не може да се приеме за неразумно, че след като в съответствие с релевантните разпоредби от Митническия кодекс на Общността митническите органи отхвърлят договорната стойност на внесените стоки в рамките на определянето на митническата им стойност, при последваща проверка тези органи да се позовават на предоставени от декларатора данни, а именно теглото на тези стоки и кодът по ТАРИК, към които стоките принадлежат. В този контекст следва да се припомни, че разглежданият кодекс се основава на система на деклариране, за да се ограничат, доколкото е възможно, митническите

формалности и проверки, като същевременно се предотвратят измамите или нередностите, които могат да нанесат вреди на бюджета на Съюза (решение от 9 юли 2020 г., Unipack, C-391/19, EU:C:2020:547, т. 22).

54 Ето защо, като се има предвид, най-напред, необходимостта да се установи митническа стойност, в случай че дадено предприятие не предоставя достатъчно точна или надеждна информация относно митническата стойност на съответните стоки, по-нататък, предвид дължимата грижа, която трябва да положат митническите органи при прилагането на всеки от последователните методи за определяне на митническата стойност (вж. в този смисъл решение от 9 ноември 2017 г., LS Customs Services, C-46/16, EU:C:2017:839, т. 52), и накрая, „разумната гъвкавост“, с която съгласно точка 2 от тълкувателната бележка, посочена в точки 48 и 52 от настоящото решение, тези методи трябва да се прилагат, следва да се приеме, че данните, съдържащи се в национална база данни относно стоки, попадащи в същия код по ТАРИК и произхождащи от същия продавач като разглежданите стоки, представляват „налични данни“ в Съюза по смисъла на член 31, параграф 1 от Митническия кодекса на Общността, които могат да се използват като основа за определяне на митническата стойност на разглежданите стоки.

55 Всъщност позоваването на тези данни представлява средство за определяне на тази стойност, което е едновременно „разумно“ по смисъла на посочения член 31, параграф 1 и съвместимо както с принципите, така и с общите разпоредби на международните споразумения и с разпоредбите, посочени в същия член 31, параграф 1 (вж. в този смисъл решение от 9 март 2017 г., GE Healthcare, C-173/15, EU:C:2017:195, т. 81).

56 С оглед на всички изложени по-горе съображения на втория въпрос следва да се отговори, че член 31, параграф 1 от Митническия кодекс на Общността трябва да се тълкува в смисъл, че когато митническата стойност на внесена стока не е могла да бъде определена в съответствие с членове 29 и 30 от този кодекс, допуска тя да се определи въз основа на информация, съдържаща се в национална база данни относно митническата стойност само на стоки с един и същ произход, които, макар да не са „подобни“ по смисъла на член 142, параграф 1, буква г) от Регламент № 2454/93, изменен с Регламент № 46/1999, спадат към същия код по ТАРИК.

По съдебните разноски

57 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) Член 29, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 82/97 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г., и член 143, параграф 1, букви б), д) и е) от Регламент (ЕИО)

№ 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета, изменен с Регламент (ЕО) № 46/1999 на Комисията от 8 януари 1999 г., трябва да се тълкуват в смисъл, че:

– **не може да се приеме, че купувачът и продавачът са юридически признати търговски партньори или че са свързани лица поради наличието на отношения на пряк или косвен законоустановен контрол, когато не съществува никакъв документ, позволяващ да се установят подобни отношения,**

– **може да се приеме, че купувачът и продавачът са свързани лица поради наличието на отношения на пряк или косвен фактически контрол, когато има основания да се счита, че условията за сключване на разглежданите сделки, подкрепени с обективни данни, сочат не само че между този купувач и продавача съществува тясна връзка на доверие, но и че единият от тях е в състояние да ограничава или да насочва другия или че трето лице може да има такава власт върху тях.**

2) **Член 31, параграф 1 от Регламент № 2913/92, изменен с Регламент № 82/97, трябва да се тълкува в смисъл, че когато митническата стойност на внесена стока не е могла да бъде определена в съответствие с членове 29 и 30 от този регламент, допуска тя да се определи въз основа на информация, съдържаща се в национална база данни относно митническата стойност единствено на стоки с един и същ произход, които, макар да не са „подобни“ по смисъла на член 142, параграф 1, буква г) от Регламент № 2454/93, изменен с Регламент № 46/1999, спадат към същия код по ТАРИК.**

Подписи